

INSPIRE¹ - vil gøre mange ting lettere

Af Jes Ryttersgaard, e-mail: jr@kms.dk, Kort & Matrikelstyrelsen.

Danmark og Europa et sted i fremtiden - et scenarie

Efter endnu en vinter med megen nedbør i det centrale Europa stiger vandstanden i det europæiske netværk af floder. Der er stor risiko for oversvømmelser og de forskellige lande har aktiveret det nødvendige beredskab. Indsatslederne kender situationen fra de foregående år, men noget er anderledes denne gang. I år er der adgang til alle relevante data i regionen, uanset hvilket land de kommer fra. Men ikke nok med det. De forskellige landes data kan umiddelbart bruges sammen i de forskellige prognoseværktøjer. Indsatsledelsen i det enkelte land får tid til at forudse, hvad der vil ske hvor og hvornår og dermed får de mere tid til at planlægge og koordinere den nationale indsats.

Den nye situation skyldes at data i år er tilgængelige i overensstemmelse med INSPIRE specifikationerne. Sidste efterår kunne EU-kommissionen nemlig meddele, at efter en 13 år lang koordineret indsats, er den europæiske infrastruktur for geodata, INSPIRE, på plads som planlagt. Alle de data som er omfattet af INSPIRE kan nu bruges sammen.

Fra nationalt til globalt perspektiv

Scenariet ovenfor er knyttet til noget velkendt, der gentager sig år efter år. Vi kunne også have valgt en historie fra 2006, der involverer danske data og data fra vore nabolande f.eks. en historie om smitteveje for fugleinfluenza. Det var rimelig let med de danske data, men de tyske... Det væsentlige er at historierne handler om hændelser, der nogen gange er knyttet til et land andre gange er grænseoverskridende ja endog globale.

Når vi opbygger og vedligeholder vore datasamlinger har vi hidtil fokuseret på den nationale anvendelse af data. Det er også vigtigt, men nytteværdien af vore datasamlinger øges drastisk, hvis vi også kan benytte data sammen med data fra andre lande. Det gælder uanset om "vi" er en myndighed, en virksomhed eller en borger.

I et globalt perspektiv gælder det om at redde liv, at optimere udnyttelsen af sparsomme ressourcer, at minimere langtidsvarende miljøbelastninger, at skabe bæredygtighed. Det kan en europæisk infrastruktur medvirke til.

INSPIRE direktivet

Europa-kommissionen fremlagde i juli 2004 forslag til det direktiv, der skal sikre etablering af en fælles infrastruktur for geodata i Europa. Direktivet er navngivet INSPIRE - "INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe".

Målet med INSPIRE er, at sikre at data kan anvendes på både lokalt, nationalt og europæisk niveau og på tværs af sektorer (miljø, transport, landbrug, sundhed m.fl.).

I første omgang er der særlig fokus på miljø sektorens data. Miljørelaterede hændelser respekterer ikke grænser, hverken administrative eller nationale. Det er derfor ikke overraskende at det er miljøsektoren i EU-kommissio-

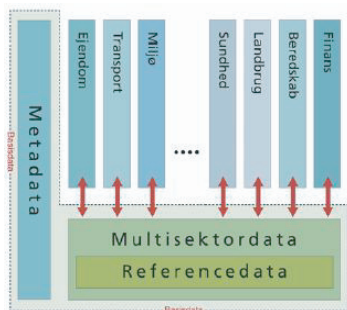
¹ Hovedparten af denne artikel er tidligere offentliggjort i "Tidsskrift for Geografisk Information, Geoforum Perspektiv 10, august 2006".

nen, der har stået fadder til INSPIRE initiativet.

INSPIRE blev endelig vedtaget medio februar 2007. Direktivet træder i kraft 20. dage efter offentliggørelse i EU-tidende. Medlemslandene har herefter to år til at sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft. De første tekniske implementeringer vil være en realitet i 2010.

Dansk infrastruktur

Den danske infrastruktur for geodata er set i en europæisk sammenhæng veludviklet, hvilket hænger sammen med at der generelt i Danmark ikke er langt fra ide til realisering. Udviklingen er ikke regelstyret, men derimod baseret på samarbejde og konsensus mellem de forskellige aktører. Der foreligger ikke en national udviklingsplan. Udviklingen er drevet af engagement og de teknologiske muligheder.

I forbindelse med projekt digital forvaltning er der en tiltagende formalisering af samarbejdet mellem de offentlige myndigheder. På geodataområdet har Service Fællesskabet for Geodata taget initiativer og efterfølgende skabt enighed om implementering af resultaterne. På tilsvarende vis har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling fastlagt standarder for it-arkitektur og dataudveksling, ligesom der er taget initiativer til standardisering indenfor specifikke sektorer. I strategien for "Digitalisering af den offentlige sektor

2007-2010: Mod bedre service, øget effektivisering og stærkere samarbejde" er geodata og INSPIRE nævnt som eksempler på tværgående indsatsområder.

Som det vil fremgå af det efterfølgende, bliver området yderligere reguleret, når INSPIRE direktivet er vedtaget. Det kan så diskuteres om det er ønskeligt at udviklingen styres mere udefra end den bliver i dag.

Hvis den danske udvikling fortsætter som hidtil, vil vi fortsat være på forkant i forhold til den generelle udvikling. Vi vil ikke blive styret. Tværtimod får vi via samarbejdet om udvikling af de europæiske specifikationer m.v. mulighed for at påvirke udviklingen og en større sikkerhed for at de udviklingsretninger vi vælger følger den internationale udvikling.

I de kommende år vil den offentlige sektor være præget af en udvikling, hvor vi går fra en situation, hvor vi på et vist niveau har kunnet dele data, til at vi både kan dele data og funktionalitet. Vi vil opleve, at der på tværs af administrative og teknologiske platforme bliver adgang til en række standardiserede tjenester, såvel forvaltnings-, informations som forsyningstjenester. Vi vil basere vore fremtidige udviklinger på standardiserede snitflader, dataudveksling og interoperabilitet. Samtidig er strategien at bringe brugeren i fokus.

På alle områder er der interesse- og udviklingsfællesskab med INSPIRE.

For den private sektor indebærer europæisk standardisering og harmonisering af data og tjenester øgede muligheder for at operere på det europæiske marked i lige konkurrence med lokale operatører.

Alt tyder på at INSPIRE vil understøtte og måske fremme en dansk udvikling, der har været i gang længe.

Forarbejder til direktivet

I efteråret 2001 startede EU-kommissionen ved generaldirektoratet for miljø (DG-Env), Eurostat og EU Joint Research Center(JRC) forberedelserne til etablering af den europæiske infrastruktur for miljøområdets data, INSPIRE.

Arbejdsgrundlaget blev formuleret i en række principper, som fortsat gælder.

Ekspertgruppen

Kommissionen etablerede en ekspertgruppe med repræsentanter fra hvert land samt en række interesseorganisationer. Fra Danmark deltog Henning Steen Hansen fra DMU og Jes Ryttersgaard fra KMS. Ole Gregor fra Viborg amt har i en periode repræsenteret de europæiske regioner.

Ekspertgruppen fik via arbejdsgrupper udarbejdet det grundlag, som kommis-

INSPIRE-principper

- data skal kun indsamles en gang og data bør vedligeholdes på det niveau, hvor det gøres mest effektivt
- det skal være muligt "sømløst" at samle geodata fra forskellige kilder udover Europa og dele geodata mellem mange brugere og anvendelser
- information indsamlet på et niveau skal kunne udnyttes på de øvrige niveauer
- den geografiske information der er behov for til god administration bør være til stede og bredt tilgængelig under betingelser der ikke modvirker den udbredte anvendelse
- det skal være nemt at identificere de tilgængelige geodata, at vurdere deres egnethed for en given anvendelse, samt se under hvilke betingelser data kan skaffes og benyttes
- geografiske informationer skal blive nemmere at forstå og tolke ved, at blive vist i den rette sammenhæng og udvalgt på en brugervenlig måde.

sionen har baseret sit direktivudkast på.

Arbejdet, der er dokumenteret i seks generelt anvendelige rapporter, blev centreret om metadata, reference data og miljøsektorens behov for data, arkitektur og standarder, implementering og finansiering, datapolitik og lovgivning og en konsekvens analyse.

Der er link til rapporterne på: www.inspire-danmark.dk.

Omkostninger og nytteværdier

På grundlag af rapporterne fik kommissionen gennemført en vurdering af forventelige omkostninger og nytteværdier for samfundet ("Extended Impact Assessment").

Beregningerne viser, at for et gennemsnitligt EU-land vil de forventelige etableringsomkostninger være 25-40 mio. kr./år i en 10-årig periode og den samfundsmæssige nettogevinst alene inden for miljøområdet er beregnet til 200-315 mio. kr./år. Et gennemsnitligt EU-land er 4-5 gange større end Danmark.

Kommissionen finder, at INSPIRE har en så væsentlig positiv samfundsøkonomisk effekt, at det ikke vil være nødvendigt at støtte de nationale etableringer økonomisk. Denne holdning er ikke uproblematisk. For det første viser effekten af investeringerne sig først, når infrastrukturen er etableret, for det andet kommer gevinsterne ikke hos de der stiller data og tjenester til rådighed, men hos brugerne.

Den aktuelle udvikling – State of play
I 2002 besluttede kommissionen, at beskrive den aktuelle udvikling af infrastrukturer for geodata i Europa. Der blev udarbejdet en rapport for hvert land og en sammenfattende analyse. Danmark og England, der ikke har et formaliseret grundlag for infrastruktur for geodata, har begge veludviklede infrastrukturkomponenter.

Se www.ec-gis.org/inspire/state_of_play.cfm.

Direktivet

Introduktion

Med direktivet er der skabt en retlig ramme for oprettelsen og driften af en infrastruktur for geodata i Europa med henblik på at formulere, gennemføre, overvåge og evaluere Fællesskabets politikker på alle niveauer og informere offentligheden.

INSPIRE fokuserer i første omgang på miljøområdet, men kan anvendes af og fremover udvides til at omfatte andre sektorer, f.eks. landbrug, transport og energi. INSPIRE vil blive normgivende for geodata i den offentlige sektor.

Et af målene med INSPIRE er at optimere mulighederne for at udnytte eksisterende data. INSPIRE indebærer således ikke indsamling af nye geodata. Til gengæld skal der etableres netservices og -tjenester, som skal lette adgangen til geodata og øge deres indbyrdes kompatibilitet, ligesom der skal etableres et fælles aftalegrundlag for brug af data. INSPIRE vil bane vej for en gradvis harmonisering af geodata i medlemsstaterne. Det er alene specificeringen af de datatemaer, der er omfattet af INSPIRE der er miljøspecifikke. Alle andre bestemmelser er generelle for en infrastruktur for geodata.

INSPIRE bygger på, at infrastrukturen for geodata omfatter data og services, som samfundet er fælles om at bruge og genbruge i forskellige sektorer. Rationalet er, at det for alle parter er bedre og billigere at være fælles om at indsamle og vedligeholde data koordineret og sammenhængende.

Uddybning

INSPIRE er et rammedirektiv. Det vil sige, at det beskriver begrebsapparatet og fastlægger hvad der skal ske hvornår og de tilhørende formelle regler.

De nødvendige tekniske specifikationer og gennemførelsesbestemmelser skal udarbejdes af kommissionen. God-

INSPIRE sikrer viden om

- Hvad der findes hvor.
- Hvordan vi kan få adgang til data.
- Hvilke regler der gælder.

INSPIRE sikrer adgang til:

- Sømløse harmoniserede data via
- Standardiserede transportnetværk

Med INSPIRE får vi:

- En retslig ramme for geodata

kendelsen sker ved at kommissionen forelægger sine forslag for en komite, hvor landene er repræsenteret, og evt. efterfølgende for EU-parlamentet. Komite proceduren indebærer på samme tid usikkerhed og fleksibilitet. Usikkerheden skyldes, at det vil være muligt efterfølgende at formulere nye krav til

Afgrænsninger

INSPIRE bygger på infrastrukturer for geografisk information (geodata), der er oprettet og drives af medlemsstaterne.

INSPIRE gælder for data på elektronisk form

INSPIRE gælder for offentligt ejede data

INSPIRE gælder for data, der er en del af de temaer der fremgår af direktivets bilag I - III

INSPIRE indebærer ikke indsamling af nye datasæt

landene. Muligheden for løbende at tilpasse de detaljerede tekniske specifikationer til de aktuelle teknologiske

Definition af infrastruktur for geodata

Infrastruktur for geodata omfatter metadata, geodatasæt og geodata-tjenester, netjenester og netteknologier, aftaler om gensidig tilrådighedsstillelse, adgang og anvendelse, samt koordinerings- og overvågningsmekanismer, processer og procedurer, der opbygges, drives eller stilles til rådighed i medfør af dette direktiv

muligheder sikrer fleksibiliteten.

Direktivets første kapitel sætter scenen med en række vigtige afgrænsninger, en basal definition af infrastruktur for geodata, samt en række definitioner som formentlig vil blive normdannende i medlemslandene.

Bilag 2 giver via 20 spørgsmål et overblik over indholdet i og konsekvenserne af direktivet.

Det er i direktivet præciseret, at gennemførelsesbestemmelserne tager hensyn til standarder, der vedtages af de europæiske standardiseringsorganer, samt internationale standarder.

En sidste afgrænsning, der skal fremhæves, er bestemmelsen om "at direktivet kun omfatter geodatasæt, der besiddes af eller opbevares på vegne af en offentlig myndighed, der fungerer på det laveste forvaltningsniveau i en medlemsstat, hvis medlemsstaten har love eller andre retsfor skrifter, som kræver indsamling eller udbredelse heraf".

Direktivet er herefter opbygget med et kapitel for hvert af hovedelementerne i en infrastruktur for geodata: metadata, interoperabilitet mellem geodatasæt og -tjenester, netjenester, videregivelse af data samt samordning og supplerende foranstaltninger. Endeligt er der et kapitel med afsluttende bestemmelser og tre bilag der nævner de temaer som INSPIRE vedrører.

Om metadata

Metadata for data og services skal indeholde information om vilkår for tilgang til og brug af data, kvalitet af data og ansvarlig myndighed (data og services/funktionalitet). Der vil være en forpligtigelse til at sikre fuldstændighed og kvalitet.

Om interoperabilitet mellem geodatasæt og -tjenester

Direktivet indeholder en oversigt over hvilke offentlige geodata temaer, der er omfattet af direktivets bestemmelser (se bilag: datatemaer). Muligheden for

Interoperabilitet mellem geodatasæt og -tjenester

Generelle regler og specifikationer der sikrer at data kan bruges sammen:

- definition og klassifikation af geografiske objekter
- måden hvorpå objekterne er georefereret.

Særlige regler for de referencedata (bilag I og II), der anvendes til entydig stedfastelse (georeferering) af data for overvågning og forbedring miljøforholdene incl. luft, vand, jord ... (bilag III)

- en ramme af unikke identifikatorer for de geografiske objekter
- relationerne mellem objekterne
- nøgleattributer
- måden hvorpå tidsstempet udveksles
- måden hvorpå ændringsoplysninger udveksles

at kunne sammenstille data (interoperabilitet) fra forskellige datasamlinger uden tab af information sikres gennem harmonisering af data.

De i direktivet nævnte temaer er opdelt i to kategorier: "referencedata" og "miljødata".

Harmoniseringen kan ske ved at indholdet af datasamlingerne tilpasses de nye specifikationer en gang for alle eller ved at data i forbindelse med leverance transformeres "on the fly". Ordet transformation dækker såvel over geometrisk som semantisk transformation.

Den specifikke beskrivelse af indhold i de enkelte temaer fastlægges efter vedtagelse af direktivet.

Netjenester

INSPIRE indebærer etablering af tjenester og teknologier, der muliggør søgning efter data, se data ("viewing"), downloade data og transformere data. Herudover skal der etableres mulighed for tilknytning af andre ikke specificerede tjenester.

Private dataejere skal have mulig-

Offentlige myndigheders adgang til data

Hver medlemsstat iværksætter foranstaltninger, der gør det muligt for dens offentlige myndigheder, at stille geodatasæt og -tjenester til rådighed for hinanden.

hed for at gøre data tilgængelige via de etablerede tjenester.

På kommissionens foranledning etableres en europæisk portal, der kan give adgang til nationale datasamlinger direkte eller via nationale portaler. Landene kan vælge at etablere nationale portaler.

Videregivelse

Direktivet indeholder generelle bestemmelser om adgang til data og specifikke bestemmelser om offentlige myndigheders adgang til data.

INSPIRE respekterer såvel bestemmelserne i direktivet vedrørende videregivelse af den offentlige sektors information, EFTL 345(PSI direktivet) om rettigheder over, beskyttelse af og betaling for data m.v., som bestemmelserne i direktivet om offentlig adgang til miljøoplysninger, "Århus direktivet". Der er i direktivet indføjet en bestemmelse, der kan begrænse borgernes adgang data.

Samordning og supplerende foranstaltninger

Kommissionen skal sammen med medlemslandene etablere det tekniske og organisatoriske grundlag for drift, udvikling, implementering og overvågning af INSPIRE. I Danmark har Kort & Matrikelstyrelsen den koordinerende rolle.

Direktivet træder i kraft 20 dage efter offentliggørelse i EU-tidende. Herefter har medlemsstaterne to år til

implementering i national lovgivning. Da INSPIRE indebærer regulering i forhold til borgere, private virksomheder og evt. kommunerne indebærer implementeringen formentlig ny lovgivning. Herudover skal der indarbejdes INSPIRE relaterede bestemmelser og regler i såvel nye som eksisterende bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger.

Landene skal hvert tredje år udarbejde en statusrapport over de realiserede udviklinger, første gang tre år efter direktivets ikrafttræden.

Forberedelse af implementeringen

I EU-regi

INSPIRE er som nævnt et ramedirektiv. For INSPIRE kan realiseres skal der udarbejdes og vedtages specifikationer og detaljerede gennemførelsesplaner. Dette sker ved den før omtalte komite procedure (udvalgsprocedure).

Kommissionen skal etablere komiteen, der fungerer som rådgiver for kommissionen, senest tre måneder efter at direktivet er trådt i kraft. Indtil da har ekspertgruppen denne rolle.

Kommissionen skal udarbejde gennemførelsesbestemmelser for metadata, for data og tjenester, for udveksling af data, for harmonisering af og interoperabilitet mellem datasæt og datatjenester, for fællesskabets institutioners og organers adgang og rettigheder til brug af data omfattet af INSPIRE og endelig for rapportering. Resultaterne forelægges komiteen til godkendelse. Hvis der er uenighed mellem kommission og komite skal resultatet forelægges parlamentet.

Kommissionen har etableret fem skrivegrupper bemandet med eksperter fra faglige miljøer i medlemslandene. Skrivegrupperne skal udarbejde forslag til specifikationer og gennemførelsesplaner. Fra Danmark deltager Jan Hjelmager, KMS i Metadata gruppen og Niels Broge, KMS i gruppen der arbejder med fællesskabets institutioners og organers adgang til og anvendelse af data.

For at sikre interesserede og involverede indblik og mulighed for at kom-

INSPIRE følgegruppen	
Erhvervs- og Byggestyrelsen Direktoratet for FødevarerErhverv Vejdirektoratet Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, IT politisk enhed Meteorologisk Institut Danmarks Statistik, Sundhedsstyrelsen Kommunernes Landsforening	Københavns kommune Frederiksberg kommune Regionssforeningen Miljøforvaltning 2007 DMU GEUS KMS Geoforum - Observatør

mentere planer og specifikationer for implementeringen af INSPIRE har kommissionen taget initiativ til to typer af grupper: Spatial Data Interest Communities (SDIC) og Legally Mandated Organisations (LMO). LMO'erne er de institutioner, der vil få et medansvar for gennemførelsen i det enkelte land.

Forslaget til gennemførelsesbestemmelser for metadata har været til høring i marts 2007. Som forventet viste høringen at Danmark på metadatområdet er på forkant med udviklingen. De øvrige udkast til gennemførelsesbestemmelser følger i løbet af 2007.

I Danmark

INSPIRE-arbejdet i Danmark er forankret i KMS. I 2002 blev der etableret en dansk følgegruppe for INSPIRE. KMS varetager formandskabet.

Servicefællesskabet for Geodata (SFG) får løbende orientering om INSPIRE.

De fleste af de mulige danske LMO'ere er repræsenteret i Følgegruppen. Der er kun to der officielt har ladet sig registrere sig som LMO hos kommissionen.

Følgegruppens sammensætning illustrerer, at der er mange institutioner der varetager miljørelaterede opgaver.

Såvel de forberedende arbejder som implementeringen i dansk lovgivning vil indebære medvirken fra en række institutioner i og uden for Miljøministeriet. Indtil videre forventes det at den danske INSPIRE følgegruppe har en koordinerende rolle.

Selvom INSPIRE er baseret på de nationale infrastrukturer vil gennemførelses-

bestemmelserne medføre en række danske aktiviteter. Omfanget kan først vurderes, når de tekniske specifikationer for metadata, dataharmonisering, netjenester, osv er kendte.

I det omfang det overhovedet er muligt vil implementering af INSPIRE blive relateret til de aktuelle danske udviklinger af infrastruktur for geodata og digital forvaltning og de etablerede organisatoriske strukturer. Herved kan der skabes synergi og den samlede indsats minimeres. INSPIRE bliver på den måde også mere nærværende for de involverede.

I forbindelse med projekt Digital Forvaltning er der tiltag, der vil støtte implementeringen af INSPIRE.

Servicefællesskabet for Geodata har taget en række initiativer for at koordinere og fremme videreudviklingen af den danske infrastruktur for geodata, der kan nyttiggøres ved INSPIRE implementeringen. Det gælder såvel de processer der er sat i gang og de konkrete projekter. Arbejdet i Referencedataudvalget, der starter sit arbejde i juni i år, har klare lighedstræk med det forventede arbejde med harmonisering af bilag I og II temaer.

Andre vigtige udviklinger sker i regi af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. De kommende arbejder med etablering af netservices og -tjenester skal koordineres med "OIO-datastandardiserings komiteen" og "OIO IT arkitekturkomiteen". Initiativer som "Infostrukturbasen" kan formentlig også nyttiggøres i INSPIRE sammenhæng.

Implementering/gennemførelse

For at give et samlet billede af de nationale implementeringsaktiviteter følger der en summarisk beskrivelse af hvad der skal ske frem til 2010 og i perioderne 2011-2014 og 2015-2019.

Aktiviteter i perioden 2007-2010

Danmark skal senest sætte de nødvendige love og bestemmelser i kraft i foråret 2009. Kort & Matrikelstyrelsen har ansvaret for denne opgave, og vil varetage kommunikationen med de nationale interessenter og kommissionen.

Første afrapportering til kommissionen skal være udarbejdet primo 2010.

Metadata for bilag I og II data skal være tilgængelige primo 2010, og dermed skal også den første del af den teknologiske infrastruktur med tilhørende tjenester være på plads. Medlemslandene skal etablere adgang til disse tjenester gennem fællesskabets geo-portal eller via egne portaler.

Aktiviteter i perioden 2011-2014

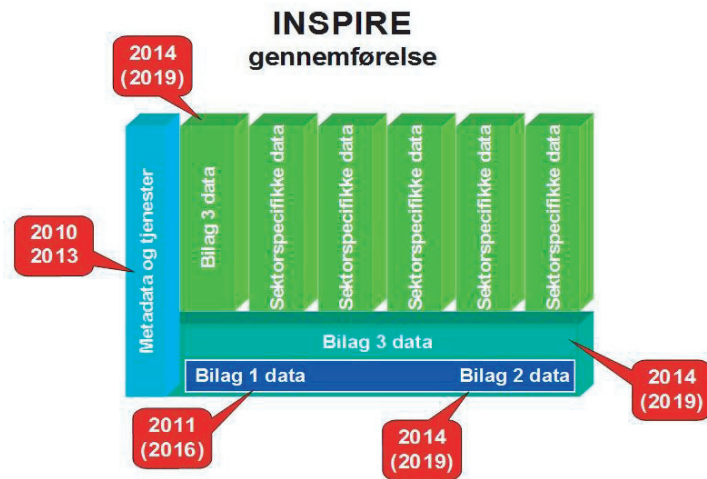
Kravene til hvornår data skal være tilgængelige i henhold til gennemførelsesbestemmelserne er forskellige for bilag I, II og III data, ligesom de er afhængige af om der er tale om datasæt der er indsamlet eller ajourført for nylylig eller ej.

Datasæt indeholdt i de i bilag I nævnte temaer, der er indsamlet eller ajourført og eller omstruktureret for nylylig skal fra 2011 være tilgængelige på harmoniseret form via harmoniserede og interoperable tjenester. De tilsvarende datasæt indeholdt i de i bilag II og III nævnte temaer skal være tilgængelige fra 2014.

Anden afrapportering til kommissionen skal være udarbejdet primo 2013.

Aktiviteter i perioden 2015-2019

De resterende datasæt indeholdt i de i bilag I nævnte temaer, der ikke er indsamlet eller ajourført for nylylig, skal være tilgængelige fra 2016. De tilsvarende datasæt indeholdt i de i bilag II

og III nævnte temaer skal være tilgængelige fra 2019.

Af rapportering til kommissionen primo 2016 og 2019.

INSPIRE og GMES

I erkendelse af den strategiske betydning af at have selvstændig rådighed over information om miljø og sikkerhed fik EU-kommissionen i juni 2001 politisk mandat til i 2008 at have en selvstændig operationel Europæisk kapacitet, så Europa kan blive selvforsynende med information om miljømæssige forhold i og uden for Europa. Dette miljøovervågningsinitiativ blev navngivet "Global Monitoring for Environment and Security" – GMES, hvor "sikkerhed" er relateret til såvel "miljø" som naturlige og menneskeskabte katastrofer i Europa, Amerika, Asien og Afrika.

Formålet med GMES er at tilvejebringe vedvarende, pålidelige og rettidige data og tjenester relateret til miljø og sikkerhed med et omfang, der sikrer Europa muligheden for selvstændigt og uafhængigt at vurdere og håndtere sit politiske ansvar, herunder de internationale forpligtelser.

Målet med GMES er at skabe adgang til et stærkt forbedret geodata grundlag, som støtte for en række af EU's politik- og ansvarsområder, særligt miljø- og klimapolitiske for-

pligtelser, samt forpligtelser inden for politikområder som landbrug, fiskeri, regionaludvikling, civil beskyttelse og humanitær bistand.

Der er tætte bånd mellem GMES og INSPIRE. Nogle mener at INSPIRE er en forudsætning for realisering af GMES. Det begrundes med, at INSPIRE sikrer etablering af homogene metadata og skaber interoperabilitet gennem harmonisering af de europæiske data og etablering af de netservices og -tjenester som sikrer brugerne adgang til data.

Afgrunding

Digital forvaltning er på dagsordenen i mange europæiske lande. Danmark er blandt de førende på verdensplan. Realisering af digital forvaltning, kræver at vi ved hvilke data der findes hvor, at vi kan få adgang til data og at data kan sammenstilles uden tab af information. Vi har behov for standarder for vore datasamlinger, for udveksling af data og for den nødvendige teknologi.

Der er harmoni mellem INSPIRE og forudsætningerne for digital forvaltning. Det er centralt for begge initiativer at have fokus på brugerne. De nødvendige tekniske standarder og teknologier er under udvikling i regi af projekt digital forvaltning. INSPIRE vil initiere væsentlig standardisering af

data helt ned på objekt niveau. Hertil kommer at INSPIRE vil fastlægge den retslige ramme for udvikling af infrastrukturen for geodata.

I foråret 2006 publicerede projekt digital forvaltning en artikel med overskriften: "Geodata - Rygraden i effektiv digital forvaltning (se link til artikel nedenfor). INSPIRE vil blive et væsentlig element - måske et af fundamentene i den nationale infrastruktur for digital forvaltning. Det er glædeligt at såvel geodata som INSPIRE er omtalt i "strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010" som blev sendt i høring den 19. marts i år.

Se endvidere: www.inspire-danmark.dk og http://e.gov.dk/nyheder/tema/succesfulde_tværoffentlige_samarbejder/servicefaellesskabet_for_geodata/index.html.

Bilag / datatemaer

Bilag I og II	Bilag III
Koordinat systemer	Statistiske enheder
Geografiske kvadratnetssystemer	Bygninger
Stednavne	Jord
Administrative enheder	Areal anvendelse
Transport netværk	Sundhed og sikkerhed
Hydrografi	Offentlig forsyningsvirksomhed
Beskyttede områder	Miljø overvågnings faciliteter
Adresser	Produktions og industrielle anlæg
Matrikulære parceller	Landbrugs og akvakultur anlæg
Højder	Befolkningsfordeling - demografi
Arealdække	Forvaltede og regulerede områder
Ortofoto	Områder med naturlige risici
Geologi	Atmosfæriske forhold
	Meteorologisk- geografiske forhold
	Oceanografiske - geografiske forhold
	Havområder
	Bio-geografiske områder
	Levesteder og biotoper
	Artsfordeling
	Energiresourcer
	Mineralressourcer

Tyve spørgsmål om INSPIRE

	ja	nej
Er INSPIRE-direktivet vedtaget i EU?	✓	
Kræver INSPIRE at der indsamles nye data?		✓
Gælder INSPIRE kun for digitale data?	✓	
Får vi med INSPIRE et fælles datagrundlag på tværs af landegrænser og sektorer?	✓	
Skal medlemslandene indbyrdes kunne stille data til rådighed for hinanden?	✓	
Skal vi ændre i alle vore data og datamodeller for at understøtte INSPIRE?		✓
Skal alle data samles centralt?		✓
Gælder INSPIRE kun for offentlige data?	✓	
Bliver INSPIRE normgivende for store dele af det offentliges datasamlinger?	✓	
Omfatter INSPIRE bestemmelser om andre data end geodata?		✓
Omfatter INSPIRE bestemmelser om oversigt over, distribution af og aftaler om data?	✓	
Bliver alle geodata gratis med INSPIRE?		✓
Vil vi med INSPIRE kunne se hvilke geodata der findes?	✓	
Koster det penge, at se hvilke geodata der findes?		✓
Fastlægger INSPIRE ens betaling for geodata i hele EU?		✓
Er vi i Danmark godt rustet til at understøtte INSPIRE?	✓	
Får INSPIRE betydning for andre ministerier end Miljøministeriet?	✓	
Kræver implementeringen af INSPIRE samarbejde på tværs i den offentlige sektor?	✓	
Vil INSPIRE give mulighed for øget effektivisering af den offentlige sektor?	✓	
Vil INSPIRE få betydning for bedre digitale tjenester til borgere, virksomheder og den offentlige sektor?	✓	